

Statistik: **Udviklingsaktiviteter i erhvervslivet**
Periode: 2018
Kontakt: Information om denne indberetning: www.dst.dk/ue
Spørgsmål til indberetningens indhold: www.dst.dk/sos

Om indberetningen

Indberetningen har i år fokus på innovationsaktiviteter.

- Undersøgelsen omhandler innovation og forskning. Innovation er selve introduktionen af nye eller væsentligt forbedrede produkter (varer og tjenesteydelser) og produktionsprocesser. Innovationen skal være ny for virksomheden, men behøver ikke at være ny for branchen eller markedet.
- Innovationsaktiviteter omfatter alle udviklings-, finansielle og kommercielle aktiviteter udført af en virksomhed, og som har ført til, eller har til formål at føre til innovation.

Udvalgte virksomheder:

- Undersøgelsen belyser forekomst af forskellige typer udviklingsarbejde i danske virksomheder.
- Indberetning fra både små og store virksomheder inden for alle brancher er væsentlig for statistikkenes kvalitet.

Vejledning

- Antallet af spørgsmål varierer med din besvarelse.
- Du kan hente en kopi af seneste indberetning via blanketoversigten (hvor du tilgik denne blanket). Oplever du problemer, kan du få support til din indberetning ved at skrive til SOS

Udgifter mv. kan være bedste skøn:

- Hvis der ikke findes præcise oplysninger af udgifter mv., er et bedste skøn tilstrækkeligt.
- Tilstræb, at de samlede udgifter giver et retvisende billede.

Alle viste spørgsmål skal besvares - med mindre det eksplicit er angivet, at de ikke er lovpligtige.

Innovationsaktiviteter i virksomheden

- **Innovation:** Faktisk introduktion af nye eller væsentligt forbedrede produkter, produktionsprocesser, arbejdsgange, organisationsformer eller metoder til markedsføring

Innovation kan introduceres med eller uden eget forudgående Forskning og udviklingsarbejde (FoU-arbejde)

- **Fou-arbejde omfatter:**

- skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden og udnyttelse af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder.
- FoU kan foregå i alle brancher, fx: it, teknik og fremstillingsvirksomhed, jordbrug, fødevarer og veterinærområdet, administration og økonomisk planlægning, service, salg og marketing mm.

De fleste spørgsmål om innovation angår den treårige periode 2016-2018.

Produktinnovation: Nye varer eller serviceydelser

En produktinnovation er en ny eller forbedret vare eller serviceydelse, som er introduceret på markedet.

Medtag:

- Væsentlige ændringer i designet på en vare
- Digitale varer og serviceydelser

Medtag ikke:

- Simpelt videresalg af nye varer
- Ændringer, der alene er æstetiske
- Spørgsmålene angår den treårige periode 2016-2018.

1. **Har virksomheden i 2016-2018 introduceret...**

	Ja	Nej
- varer, der er nye eller væsentligt forbedrede? ekskl. rent æstetiske ændringer og direkte videresalg af nye købte varer.	☐	☐
- serviceydelser, der er nye eller væsentligt forbedrede?	☐	☐

Besvar spørgsmålene 2-4, hvis mindst et Ja i spørgsmål 1.
Hvis Nej til begge spørgsmål, gå til spørgsmål 5.

2. **Har virksomheden i 2016-2018 introduceret nye eller væsentligt forbedrede varer eller serviceydelser, som...**

	Ja	Nej
- ikke tidligere er tilbudt af virksomhedens konkurrenter?	☐	☐
- er identiske eller meget lig produkter, der allerede tilbydes af virksomhedens konkurrenter	☐	☐

3. **Fordel virksomhedens samlede omsætning i 2018 på produkter (varer eller serviceydelser), som i 2016-2018 var:**

Procent af omsætning

Nye eller forbedrede produkter, der ...

- ikke tidligere er tilbudt af virksomhedens konkurrenter
- er identiske eller meget lig produkter, der allerede tilbydes af virksomhedens konkurrenter

pct.

pct.

Omsætning af uændrede produkter

Inklusive videresalg af nye produkter købt fra andre virksomheder

pct.

Samlet omsætning i 2018

(sum bør være = 100 pct.)

pct.

4. **Er disse nye produkter primært udviklet af ...**

Varer Service

- virksomheden eller koncernen alene
- virksomheden i samarbejde med andre
- virksomheden, ved tilpasning eller modificering af varer eller services, der oprindeligt er udviklet af andre virksomheder eller institutioner
- andre virksomheder eller institutioner

Spørgsmål om virksomhedens forventninger til 2019 er ikke lovpligtige, men besvarelsen har stor værdi for undersøgelsen.

5. **Forventer virksomheden i 2019 at introducere nye eller væsentligt forbedrede varer eller serviceydelser?**

Ja Nej

Procesinnovation

Innovation af forretningsprocesser er en ny eller forbedret proces for en eller flere forretningsfunktioner, som adskiller sig væsentligt fra virksomhedens tidligere forretningsprocesser. Processen skal være taget i brug i virksomheden.

Spørgsmålene angår den treårige periode 2016-2018.

6. **Har virksomheden i perioden 2016-2018 introduceret nogle af de følgende typer af nye eller forbedrede processer, som adskiller sig væsentligt fra virksomhedens tidligere processer?**

	Ja	Nej
- Metoder til produktion af varer eller serviceydelser	☐	☐
- Metoder vedr. logistik, levering eller distribution af materialer	☐	☐
- Metoder til databehandling eller kommunikation	☐	☐
- Nye regnskabsmetoder eller andre administrative funktioner	☐	☐
- Nye forretningsgange, -procedurer eller organisering af eksterne relationer	☐	☐
- Metoder til organisering af ansvar og beslutningskompetence eller personaleledelse (HR-management)	☐	☐
- Metoder til promovning af produkter, indpakning, prissætning, produkteksponering eller kundeservice	☐	☐

Besvar spørgsmålene 6.1, hvis mindst et Ja i spørgsmål 6.

6.1 **Er disse nye processer primært udviklet af ...**

- virksomheden eller koncernens egne
- virksomheden i samarbejde med andre
- virksomheden, ved tilpasning eller modificering af varer eller services, der oprindeligt er udviklet af andre virksomheder eller institutioner
- andre virksomheder eller institutioner

Spørgsmål om virksomhedens forventninger til 2019 er ikke lovpligtige, men besvarelsen har stor værdi for undersøgelsen.

	Ja	Nej
7. Forventer virksomheden i 2019 at indføre nye eller væsentligt forbedrede metoder til produktion af varer eller serviceydelser?	☐	☐

Innovationsaktiviteter

8. **Har virksomheden i 2016-2018 haft nogle af de følgende innovationsaktiviteter?**
(Aktiviteter, som har medført udgifter for virksomheden)

	Ja	Nej
- Afsluttede aktiviteter vedr. produkt- eller procesinnovation	☐	☐
- Igangværende innovationsaktiviteter ved udgangen af 2018?	☐	☐
- Innovationsaktiviteter, der er ophørt eller afbrudt uden resultat?	☐	☐
- Egne forsknings- og udviklingsaktiviteter (FoU)	☐	☐

Hvis ja, udførte virksomheden da:

- Egen FoU på kontinuerlig basis (med permanent ansat FoU-personale)	☐	☐
- Lejlighedsvis FoU (efter behov)	☐	☐
- Har virksomheden købt FoU-arbejde fra andre virksomheder (herunder virksomheder inden for egen koncern) eller fra offentlige eller private forskningsinstitutioner?	☐	☐

Start ▶ Produkt & Proces ▶ Samarbejde ▶ Strategi & Barrierer ▶ FoU i virksomheden ▶ Udgifter til FoU & Innovation ▶ Afslut

Samarbejde om forskning, udvikling og innovation

- Samarbejde er aktiv deltagelse sammen med andre virksomheder eller organisationer. Partnerne har ikke nødvendigvis økonomisk fordel af samarbejdet
- Medtag ikke arbejde som andre virksomheder eller organisationer udfører på kontrakt for virksomheden uden dennes deltagelse.

9. **Har virksomheden i 2016-2018 samarbejdet med andre virksomheder eller organisationer:**

	Ja	Nej
- om FoU	☐	☐
- om andre innovationsaktiviteter, ekskl. FoU	☐	☐
- om andre forretningsaktiviteter	☐	☐

Besvar spørgsmål 9.1, hvis mindst ét Ja i spørgsmål 9:

9.1 Angiv samarbejdspartnere og deres hjemsteder

Mindst én markering for hver type samarbejdspartner.

	Danmark	EU + EFTA*	USA	Kina/ Indien	Udland i øvrigt	Ug relevant
- Andre virksomheder i koncernen	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Leverandører af udstyr, materialer, dele eller software	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Kunder eller klienter i den private sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Kunder eller klienter i den offentlige sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Konkurrenter eller andre virksomheder i samme branche	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS) Alexandra Institut, Bioneer, DBI (Dansk Brand- og sikringsteknisk Institut), DELTA (Dansk Elektronik, Lys & Akustik), DFM (Danmarks Nationale Metrologiinstitut), DHI (Institut for vand og miljø), Force Technology, Teknologisk Institut.	☐					☐
- Private FoU-virksomheder fx konsulenter, private laboratorier eller forskningsinstitutioner.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Virksomheder i andre brancher ekskl. kunder og leverandører	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Universiteter eller andre højere læreanstalter	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Offentlige forskningsinstitutioner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Offentlige serviceudbydere fx sygehuse, skoler, daginstitutioner, Forsvaret mv.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Andre offentlige samarbejdspartnere	☐	☐	☐	☐	☐	☐

*EFTA er en international frihandelsorganisation, der omfatter Island, Liechtenstein, Norge og Schweiz.

Hvis samarbejde med universiteter eller andre højere læreanstalter i Danmark, besvar også 9.2:

9.2 Hvilke danske universiteter har virksomheden haft FoU- eller innovationssamarbejde med?

- Københavns Universitet
- Aarhus Universitet
- Syddansk Universitet
- Roskilde Universitet
- Ålborg Universitet
- Danmarks Tekniske Universitet
- IT-Universitetet i København
- Copenhagen Business School (Handelshøjskolen)

Strategi for innovation

10. Hvor vigtige var følgende strategier for virksomhedens økonomiske resultater i perioden 2016-2018?

Fokus på:	Betydning			Ikke relevant
	Stor	Nogen	Lille	
- forbedring af eksisterende varer/serviceydelser	☐	☐	☐	☐
- introduktion af nye varer/serviceydelser	☐	☐	☐	☐
- lavpris ("price leadership")	☐	☐	☐	☐
- høj kvalitet ("quality leadership")	☐	☐	☐	☐
- bredt udvalg af varer/serviceydelser	☐	☐	☐	☐
- en enkelt eller et lille antal nøglevarer/-serviceydelser	☐	☐	☐	☐
- tilfredshed blandt etablerede kundegrupper	☐	☐	☐	☐
- at nå ud til nye kundegrupper	☐	☐	☐	☐
- standardiserede varer/serviceydelser	☐	☐	☐	☐
- kundespecifikke løsninger	☐	☐	☐	☐

Barrierer for innovation

11. Virkede følgende faktorer som barrierer for virksomhedens beslutning om at starte eller videreføre innovationsaktiviteter i perioden 2016-2018?

	Betydning			
	Stor	Nogen	Lidt	Ikke relevant
- Mangel på intern finansiering	☐	☐	☐	☐
- Mangel på kreditmulighed/egenkapital	☐	☐	☐	☐
- Vanskeligt at opnå offentligt tilskud eller subsidier	☐	☐	☐	☐
- Omkostninger for høje	☐	☐	☐	☐
- Mangel på uddannet arbejdskraft internt i virksomheden	☐	☐	☐	☐
- Mangel på samarbejdspartnere	☐	☐	☐	☐
- Mangel på adgang til ekstern viden	☐	☐	☐	☐
- Usikkerhed omkring markedets efterspørgsel	☐	☐	☐	☐
- For stor konkurrence på virksomhedens marked	☐	☐	☐	☐
- Virksomheden prioriterer andre ting	☐	☐	☐	☐

Besvar spørgsmål 12 hvis Ja til *Egne forsknings- og udviklingsaktiviteter (FoU)* (i spørgsmål 8)

Start ▶ Produkt & Proces ▶ Samarbejde ▶ Strategi & Barrierer ▶ **FoU i virksomheden** ▶
Udgifter til FoU & Innovation ▶ Afslut

Virksomhedens forsknings- og udviklingsaktiviteter (FoU)

Du har tidligere angivet at virksomheden i 2016-2018 har haft egne forsknings- og udviklingsaktiviteter. Angiv personale og årsværk.

FoU-personale og -årsværk

FoU-personale:

- Ansatte, der arbejder med forsknings- eller udviklingsopgaver i mindst 10 pct. af deres arbejdstid, dvs. mindst 160 timer pr. år for en fuldtidsansat.

FoU-årsværk:

- En fuldtidsansat persons arbejde med FoU ca. halvdelen af sin arbejdstid i et år udgør 0,5 årsværk.
- Hvis virksomheden ikke har en nøjagtig opgørelse, er bedste skøn tilstrækkeligt.

12. Hvor meget af virksomhedens personale har udført, støttet eller administreret FoU i Danmark i 2018?

- Forskere og andre specialister

der har udviklet ny viden, produkter, processer, metoder eller systemer eller planlagt og ledet FoU-projekter.

Ansatte m. FoU- opgaver i 2018	FoU- årsværk beregnet antal i 2018
<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>
I alt beskæftiget med FoU i 2018	
<input type="text"/>	<input type="text"/>

- Andet personale, inkl. teknisk personale

der har støttet eller serviceret FoU-projekter, fx maskinmestre, laboranter, programmører, kontorphonale, håndværkere osv.

I alt beskæftiget med FoU i 2018

Besvar spørgsmål 13 hvis Ja til *Egne forsknings- og udviklingsaktiviteter (FoU)* (i spørgsmål 8)

Udgifter til FoU udført i Danmark i 2018

- Opgør FoU-poster, så de **samlede** udgifter giver et retvisende billede.
- Skriv "0" ud for FoU-poster, hvis der ikke har været nogen udgifter.
- Hvis virksomheden ikke har en nøjagtig opgørelse, er bedste skøn tilstrækkeligt.

13. Angiv udgifter til udført FoU

- ekskl. udgifter til købt FoU.

13.1 Driftsudgifter til FoU-aktiviteter i 2018

Antal FoU-årsværk indtastet under "FoU i virksomheden": [antal] årsværk		Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.
- Løn og sociale udgifter vedr. FoU ([antal] årsværk) inkl. ATP og feriepenge.	<input type="text"/>	.000 kr.
- Andre driftsudgifter vedr. FoU fx husleje, lys, varme, rengøring, rejser, kontorhold, mindre apparatur, materialer og it-kørsler. Ekskl. afskrivninger og afdrag på lån. Opgøres ekskl. køb af FoU-tjenester, som skal oplyses i spørgsmål 14.	<input type="text"/>	.000 kr.
- I alt driftsudgifter til FoU	<input type="text"/>	.000 kr.

13.2 Anlægsudgifter til FoU-aktiviteter i 2018

		Ekskl. moms, afrundet til hele 1.000 kr.
- Bygninger anvendt til FoU fx nybygninger, større ombygninger, køb af ejendom. Faktiske omkostninger uden afskrivning.	<input type="text"/>	.000 kr.
- Apparatur og instrumenter til FoU med købspris over 50.000 kr. og flerårig levetid.	<input type="text"/>	.000 kr.
- I alt anlægsudgifter til FoU	<input type="text"/>	.000 kr.

13.3 Udgifter til udført FoU i alt

.000 kr.

Besvar spørgsmål 14, hvis Ja til mindst én af følgende *innovationsaktiviteter* i spørgsmål 8:

- Afsluttede aktiviteter vedr. produkt- eller procesinnovation
- Igangværende innovationsaktiviteter ved udgangen af 2018
- Innovationsaktiviteter, der er ophørt eller afbrudt uden resultat?

Udgifter til innovationsaktiviteter ekskl. FoU i 2018

- Opgør poster, så de **samlede** udgifter giver et retvisende billede.
- Hvis virksomheden ikke har en nøjagtig opgørelse, er bedste skøn tilstrækkeligt.

14. Angiv udgifter til innovationsaktiviteter

- ekskl. udgifter til FoU.

14.1 Driftsudgifter til innovation ekskl. FoU i 2018

- **Løn og sociale udgifter vedr. innovation**
inkl. ATP og feriepenge.
- **Andre driftsudgifter til innovation**
- **I alt driftsudgifter til innovation**

Ekskl. moms,
afrundet til hele 1.000 kr.

.000 kr.

.000 kr.

.000 kr.

14.2 Anlægsudgifter til innovation i 2018

- **Maskiner, udstyr og software til innovationsaktiviteter**
fx avancerede maskiner, udstyr eller software til frembringelse af nye produkter, processer eller arbejds gange.

Ekskl. moms,
afrundet til hele 1.000 kr.

.000 kr.

14.3 Andre udgifter til innovationsaktiviteter - ekskl. FoU - i 2018

- **Køb af eksterne rettigheder**
fx registrerede varemærker, design, patenter eller brugsmønstre købt eller indlicensieret med henblik på frembringelse af nye produkter.
- **Erhvervelse af anden ekstern viden**
fx ikke patenterede opfindelser, knowhow eller anden viden.
- **Konsulentydelse**
fx undersøgelse af kunders/markedets behov.

Ekskl. moms,
afrundet til hele 1000 kr.

.000 kr.

.000 kr.

.000 kr.

14.4 Udgifter til innovation ekskl. FoU i alt

.000 kr.

15. Samlede udgifter til innovation og egen FoU i alt

.000 kr.

Besvar spørgsmål 16, hvis Ja til *har købt FoU-arbejde* (i spørgsmål 8)

Udgifter til købt FoU udført af eksterne aktører i 2018

- Opgør poster, så de **samlede** udgifter giver et retvisende billede.
- Hvis virksomheden ikke har en nøjagtig opgørelse, er bedste skøn tilstrækkeligt.

16. Fordel udgifter til FoU-tjenester købt i Danmark og udlandet på FoU købt fra ...

	Ekskl.moms, afrundet til hele 1.000 kr.
- virksomheder i samme koncern FoU udført af andre dele af koncernen og anvendt internt i virksomheden	.000 kr.
- andre virksomheder, herunder konsulenter	.000 kr.
- Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS) Alexandra Institut, Bioneer, DBI (Dansk Band- og sikringsteknisk Institut), DMI (Danmarks Nationale Metrologiinstitut), DHI (Institut for vand og miljø), Force Technology, Teknologisk Institut	.000 kr.
- universiteter, højere læreanstalter mv.	.000 kr.
- andre (anfør): <input type="text"/>	.000 kr.
Samlede udgifter til køb af FoU-tjenester inklusiv køb i udlandet	.000 kr.

Kontaktperson for denne indberetning

Navn:

Telefon:

Eventuelle bemærkninger til indberetningen: